

vendig i Samfundet lige saa vel som et Parti, der har Majoriteten. Men jeg har ganske vist opgivet Haabet om, at de Konservative i en overskuelig Fremtid bliver fornuftige; de bliver sikkert ikke anderledes, end at de vil lade Venstre løbe med Mandaterne og forsøge, om de kan smugle nogen konservativ Politik ind i Venstres Vogn. Og det kan de; i saa Henseende har de haft Held med sig. De er gode Mennesker, som gør sig overflødige og lader Venstrepartiet optage deres Opgaver og paa den Maade faar dem gennemført. Paa den Maade vil Samarbejdet kunne fortsættes efter Valgene, hvad enten disse Partier faar Flertal eller ikke. Men jeg tror, det var ganske fornuftigt, at det ærede Medlem Hr. Martin Hansen friede forleden baade til det radikale Venstre og til det konservative Folkeparti. Man skal altid have to Strenge paa Buen, naar man ikke ved, hvor det ender, og det er vist netop det, det ærede Medlem Hr. Martin Hansen ikke ved. Jeg tror paa den anden Side ikke, at det ærede Medlem Hr. Johannes Lou skulde være saa stor paa det, som han var forleden, da han sagde: Enten-eller og ikke baade-og. Jeg tror netop, det er et Baade-Og, de Herrer kommer til at samles om, naar de kommer ind igen efter det kommende Valg, thi uden det faar de ikke Flertal efter Valgene; og da de gerne vil have Flertallet og regere, ender det med, at de alle falder hinanden om Halsen, baade Venstre og de Konservative paa den ene Side og det radikale Venstre paa den anden Side.

Det ærede Medlem Hr. Rode er jo nu ogsaa udmærket paa Vej; det ærede Medlem har sagt sig løs fra ethvert Samarbejde med Socialdemokraterne og fra Støtte til en socialdemokratisk Regering efter Valget. Det ærede Medlem sagde jo, at paa Spørgsmaalet „Odenseprogrammet“ kunde der ikke dannes Regering; og paa det kunde hverken det radikale Parti eller de andre Partier støtte en socialistisk Regering. Dermed har det ærede Medlem Hr. Rode tilkendegivet, at han ikke kan støtte Socialdemokraterne efter Valget, thi vor Ordfører, det ærede Medlem Hr. L. Rasmussen, har udtrykkelig sagt i sin første Tale under denne Finanslovdebat, at Ministeriet vilde blive dannet paa Odenseprogrammet, og det ærede Medlem har figurligt sagt: Her skal danses, her maa man træde op, hvis man vil lege med. Og da det ærede Medlem Hr. Rode nu siger, at han ikke vil mer, saa er den *Kontrasej* ikke længere; det er klart

nok, at saa har det ærede Medlem gjort Skridtet over Rubicon, over til de andre konservative Partier. Derfor siger jeg, at de vil enes som et smukt Trekløver, naar Valget er forbi.

Det ærede Medlem Hr. Rode gjorde i sin Tale nogle Bemærkninger til mig. Han var igen inde paa Liberalismen, og han sagde, at mine Betragtninger over Liberalismen var forkerte, naar jeg sagde, at Liberalismen var død. Den var tværtimod spillevende, sagde det ærede Medlem Hr. Rode, for den havde tilegnet sig nogle sociale Doktriner, som den kunde leve videre paa — det ærede Medlem nævnte Husmandsbrug og Afholdssagen. Ja, hvis den har tilegnet sig dem, har den for Jordspørgsmaalets Vedkommende laant dem hos Socialdemokratiet, og hvad Afholdssagen angaar, er det ikke nogen social Foreteelse. Hvis der er Tale om personlig Afholdenhed, kan det være en etisk Følelse af meget høj Karakter, som jeg ikke skal tale andet end godt om, men hvis der er Tale om Forbud, hvis Afholdssagen hviler paa Forbudssagen, er det et Stykke Enevælde, et Stykke rigtig pæn landsfaderlig Enevælde, som det ærede Medlem altsaa har accepteret som Liberalisme og saa er gaaet med til; det er i og for sig naturligt, og saaledes tror jeg, det er. Liberalismen har faaet to Krykker at slæbe sig frem paa. Den ene fra Enevælden, der blander sig i, hvad Folk maa spise, drikke, tro og tænke; det var netop Enevældens Kendemærke, at den vilde bestemme, hvad man skulde spise og drikke, og hvorledes man skulde klæde sig, tro og tænke. Det har man altsaa accepteret fra konservativ Side og fra Enevælden, og de sociale Lapper har man laant fra Socialdemokratiet. Paa disse to Krykker bevæger man sig saa fremad, saa godt man kan; man svæver, det er en Slags Svæveflyvning, maa jeg antage. Det er meget muligt, at der er kommet et mærkeligt Dyr ud af den Sammensætning, men Liberalisme er det bare ikke, det er noget helt andet. Det er hverken Socialdemokratiets Hest eller Enevældens Æsel, det er maaske et Mulæsel — det ved jeg ikke —, men ellers er Liberalismen i Virkeligheden ingenting. Nej, det er Forskellen paa Socialdemokratiet og Enevælden, at Enevælden vil blande sig i de personlige Forhold, medens Socialdemokratiet vil tillade fuld Frihed med Hensyn til alle personlige Forhold, med Hensyn til, hvad man vil spise, drikke, klæde sig i, tro og tænke. Men Socialdemokratiet vil sætte Grænser for den Udbytning, som Enkeltmand udøver overfor sine Med-